

Thesis Title	A Causal Model of Self-Care Behavior for Adolescents with Epilepsy		
Author	Mrs. Chuanruedee Kongsaktrakul		
Degree	Doctor of Philosophy (Nursing)		
Thesis Advisory Committee			
	Assistant Professor Dr. Prakin Suchaxaya		Chairperson
	Assistant Professor Dr. Seepan Kantawang		Member
	Associate Professor Dr. Karen Schepp		Member
	Associate Professor Anannit Visudtibhan		Member
	Colonel Dr. Yotin Chinvarun		Member

ABSTRACT

Epilepsy is a neurological disorder that enormously impacts adolescents. Successful adolescent epilepsy control requires diligent medical regimen, antiepileptic drugs, and appropriate self-care behaviors. Interventions to promote self-care behaviors can be appropriately developed based on factors that influence self-care behavior. Therefore, this study aimed to determine causal relationships among age, family income, family support, peer support, epilepsy knowledge, epilepsy self-efficacy, and self-care behavior among adolescents with epilepsy. Orem's Self-Care Deficit Nursing Theory and Bandura's Self-Efficacy Theory were used as theoretical framework for this study.

A purposive sample of 121 adolescents with epilepsy was recruited from neurological and epilepsy outpatient clinics at four public tertiary hospitals in Bangkok. Six questionnaires were used for data collection including, Demographic and Illness-Related

Data Form, Epilepsy Self-Care Scale, Epilepsy Knowledge Scale, Seizure Self-efficacy Scale for Children, Family APGAR Questionnaire, and Friend APGAR Questionnaire.

The findings revealed that the final model fit the data well. Epilepsy self-efficacy was found to be the best predictor of self-care behavior. Epilepsy self-efficacy and epilepsy knowledge had a positive direct effect on self-care behavior ($\beta = 0.39, p < .001$; $\beta = 0.28, p < .001$, respectively). Both variables accounted for 26.4% of the variability in self-care behavior. Family income had a positive direct effect on epilepsy knowledge ($\beta = 0.21, p < .05$). Epilepsy knowledge, family support, and peer support had a positive direct effect on epilepsy self-efficacy ($\beta = 0.17, p < .05$; $\beta = 0.26, p < .01$; $\beta = 0.21, p < .05$, respectively). Family income had indirect effect on self-care behavior through epilepsy knowledge ($\beta = 0.07, p < .05$). Family support and peer support had indirect effect on self-care behavior through epilepsy self-efficacy ($\beta = 0.10, p < .01$; $\beta = 0.08, p < .05$, respectively). Age did not have any effect on self-care behavior, epilepsy self-efficacy, and epilepsy knowledge.

The results of this study suggest that nurses should promote self-care behaviors among adolescents with epilepsy by developing interventions to increase epilepsy knowledge and epilepsy self-efficacy. In addition, replication of this study with a longitudinal approach is recommended for further study.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   แบบจำลองเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยร่น
โรคลมชัก

ผู้เขียน   นางชื่นฤดี กงศักดิ์ตระกูล

ปริญญา   พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประคิน	สุจฉายา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีพรรณ	กันธวัง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. คาเรน	เซพพ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ อนันต์นิตย์	วิสุทธิ์พันธ์	กรรมการ
พันเอก ดร. โยธิน	ชินวาลัญช์	กรรมการ

บทคัดย่อ

โรคลมชักเป็นโรคทางระบบประสาทที่มีผลกระทบต่อเด็กวัยร่นเป็นอย่างมาก การควบคุมโรคลมชักให้ได้ผลดีนั้นขึ้นอยู่กับแผนการรักษาที่ดี ยาต้านชักที่มีประสิทธิภาพ และพฤติกรรมดูแลตนเองที่เหมาะสมของเด็กวัยร่น การส่งเสริมพฤติกรรมดูแลตนเองของเด็กวัยร่นโรคลมชักนั้นจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดูแลตนเอง การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่าง อายุ รายได้ของครอบครัว แรงสนับสนุนจากครอบครัว แรงสนับสนุนจากเพื่อน ความรู้เกี่ยวกับโรคลมชัก การรับรู้สมรรถนะในตนเองเกี่ยวกับโรคลมชัก และพฤติกรรมดูแลตนเองของเด็กวัยร่นโรคลมชัก โดยใช้ทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็มและทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะในตนเองของแบนคูราเป็นกรอบทฤษฎีในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยร่นโรคลมชักจำนวน 121 ราย ที่มาตรวจตามนัดที่คลินิกโรคระบบประสาทหรือคลินิกโรคลมชักของโรงพยาบาลรัฐบาลระดับตติยภูมิ 4 แห่งในกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม 6 ฉบับ คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการดูแลตนเองเกี่ยวกับโรคลมชัก แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคลมชัก แบบสอบถามความเชื่อมั่นใน

สมรรถนะของตนเองเกี่ยวกับโรคลมชัก แบบสอบถามความพึงพอใจแรงสนับสนุนจากครอบครัว และแบบสอบถามความพึงพอใจแรงสนับสนุนจากเพื่อน

ผลการศึกษาพบว่าแบบจำลองรูปแบบสุดท้ายมีความสอดคล้องกับข้อมูลเป็นอย่างดี การรับรู้สมรรถนะในตนเองเกี่ยวกับโรคลมชักเป็นตัวทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ดีที่สุด การรับรู้สมรรถนะในตนเองเกี่ยวกับโรคลมชักและความรู้เรื่องโรคลมชักมีผลโดยตรงทางบวกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง ($\beta = 0.39, p < .001$; $\beta = 0.28, p < .001$ ตามลำดับ) ตัวแปรทั้งสองร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการดูแลตนเองได้ร้อยละ 26.4 รายได้ของครอบครัวมีผลโดยตรงทางบวกต่อความรู้เกี่ยวกับโรคลมชัก ($\beta = 0.21, p < .05$) ความรู้เรื่องโรคลมชักแรงสนับสนุนจากครอบครัว และแรงสนับสนุนจากเพื่อนมีผลโดยตรงทางบวกต่อการรับรู้สมรรถนะในตนเองเกี่ยวกับโรคลมชัก ($\beta = 0.17, p < .05$; $\beta = 0.26, p < .01$; $\beta = 0.21, p < .05$ ตามลำดับ) รายได้ของครอบครัวมีผลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยผ่านความรู้เกี่ยวกับโรคลมชัก ($\beta = 0.07, p < .05$) แรงสนับสนุนจากครอบครัวและแรงสนับสนุนจากเพื่อนมีผลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยผ่านการรับรู้สมรรถนะในตนเองเกี่ยวกับโรคลมชัก ($\beta = 0.10, p < .01$; $\beta = 0.08, p < .05$ ตามลำดับ) อายุไม่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง การรับรู้สมรรถนะในตนเองเกี่ยวกับโรคลมชัก และความรู้เกี่ยวกับโรคลมชัก

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาครั้งนี้คือ พยาบาลควรส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยรุ่นโรคลมชัก โดยพัฒนาวิธีการที่เพิ่มความรู้เกี่ยวกับโรคลมชักและการรับรู้สมรรถนะในตนเองเกี่ยวกับโรคลมชัก นอกจากนี้ควรมีการศึกษาซ้ำโดยใช้วิธีการศึกษาติดตามในระยะยาว